

Třída: 4. A, 4. B, 4. Z

Školní rok: 2025/2026

Obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Témata k nepovinné ústní maturitní zkoušce z předmětu Psychologie a komunikace

1. Psychologie jako vědní obor. Charakteristika psychologie, její cíle, výzkumné metody. Základní pojmy v psychologii – vědomí, podvědomí, kolektivní vědomí, chování, psychika. Dělení psychologických oborů. Historický vývoj psychologie – hlavní směry, významné osobnosti. Význam psychologie pro povolání a identifikaci s rolí sestry.
2. Fylogeneze a ontogeneze psychiky člověka. Fylogeneze nervové soustavy, nervová soustava člověka, neuron, mozek – jeho stavba a rozdělení, hlavní funkce jednotlivých hemisfér, mícha. Reflexní okruh, podmíněný a nepodmíněný reflex, základní funkce psychiky.
3. Poznávací procesy osobnosti – vnímání a cití, smyslové vnímání, výběrovost vnímání, kvalita vjemu, adaptace vnímání, korová slepota, smyslové klamy a jejich příklad.
4. Myšlení a řeč – druhy myšlení, tvoření pojmů, myšlenkové operace, poruchy myšlení. Druhy řeči a poruchy řeči.
5. Poznávací procesy a stavy osobnosti – představy, druhy a asociace představ, fantazie a její druhy. Využití fantazie a představ pro život člověka. Pozornost, druhy pozornosti, vlastnosti pozornosti.
6. Procesy paměti – druhy a složky paměti, typy paměti, křivka zapomínání a faktory ovlivňující paměť. Praktická cvičení pro zachování optimální paměti. Učení, způsoby efektivního učení.
7. Motivační procesy a psychické stavy – city vyšší a nižší, citová ambivalence, citové stavy a vztahy. Vůle, volní procesy a postoje, průběh volního jednání.
8. Osobnost, její biologická, psychologická a sociální determinace. Znaky osobnosti, struktura osobnosti, význam zkoumání osobnosti. Vztahově – postojové vlastnosti osobnosti. Postoje, ideály, charakter, charakterové vlastnosti. Klasifikace a vymezení silných stránek charakteru.
9. Dynamické vlastnosti osobnosti – temperament. Vlastnosti temperamentu, příklady typologií temperamentu a vyhodnocení jejich vědeckosti - Hippokratova, H. Kretschmera, H. J. Eysencka, C.G. Junga, MBTI.
10. Výkonové a seberegulační vlastnosti osobnosti. Výkonové – vlohy a schopnosti, jejich druhy a stupně, vědomosti, dovednosti a návyky. Seberegulační - sebepoznání, sebehodnocení, sebekritika a svědomí, hodnotová hierarchie. Rozumová a emoční inteligence – definice, měření, inteligenční pásma.
11. Aktivačně – motivační vlastnosti osobnosti. Klasifikace motivů, potřeby – definice, třídění hierarchie potřeb. Zájmy, záliby, sklony, aspirace.
12. Ontogenetický vývoj psychiky člověka v období prenatálním, perinatálním a novorozeneckém. Projevy zdravého novorozence.

13. Motorický, emoční a rozumový vývoj v ontogenetickém období kojeneckého věku.
14. Motorický, emoční a rozumový vývoj v ontogenetickém období batolecího věku.
15. Ontogenetický vývoj psychiky člověka v období předškolního a mladšího školního věku. Problematika školní zralosti.
16. Specifika v ontogenetickém vývoji psychiky člověka v období puberty, adolescence a dospělosti. Členění jednotlivých období. Krize středního věku a její řešení.
17. Ontogenetický vývoj psychiky člověka v období stáří. Psychické změny ve stáří, okolnosti ovlivňující psychické stárnutí, časté psychické poruchy ve stáří. Způsoby adaptace na stáří.
18. Náročné životní situace a jejich vliv na psychiku člověka. Frustrace, deprivace, stres. Zvládání stresové situace. Agresivita, její druhy, přístup k agresivním nemocným klientům, domácí násilí. Syndrom vyhoření – příčiny, příznaky, fáze, oblasti, prevence.
19. Sociální psychologie – předmět, cíle, význam. Sociální interakce, druhy sociálního učení, percepční stereotypy. Sociální adaptace. Socializace, její fáze a poruchy socializace.
20. Sociální skupina – definice, znaky, dělení sociálních skupin. Skupinové normy, sankce a odměny. Sociální role, sociální pozice, konflikt sociálních rolí. Vliv sociální skupiny na jedince - skupinová konformita, facilitace, sociální zahálení. Psychologie davového chování.
21. Verbální komunikace – její charakteristika, význam, komunikační styly - optimální, agresivní, pasivní, manipulativní. Asertivita, asertivní techniky a jejich využití. Transakční analýza.
22. Neverbální komunikace – vymezení pojmů mimika, haptika, gestika, proxemika, posturologie, kinezika, chronemika, paraligvistika. Charakteristika jednotlivých typů neverbální komunikace.
23. Rozhovor – dělení dle struktury a účelu, zásady pro vedení rozhovoru, otázky v rozhovoru. Rozhovor direktivní, nedirektivní, terapeutický. Evalvační a devalvační přístup, iatropatogenie, sorrorigenie a psychoterapeutický přístup.
24. Vliv nemoci nebo zdravotního postižení na psychiku člověka. Autoplastický obraz nemoci, jeho složky. Prožívání nemoci v čase. Postoj k nemoci. Specifika přístupu ke zrakově, sluchově a mentálně postiženým klientům.
25. Přístup zdravotníka k nevyléčitelně nemocným a umírajícím. Paliativní péče, biologické, psychologické, sociální a spirituální potřeby umírajících. Fáze přijetí závažného onemocnění podle E. Kubler – Rossové. Psychologická problematika eutanázie.

Schválil:

Ing. Jaroslav Zatloukal
ředitel školy